

19 Σεπτεμβρίου 2016

Να το διαβάσουμε ή όχι;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Πρέπει να διαβάζουμε το παιδί μας στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, είναι προτιμότερο να το ελέγχουμε μετά ή αρκεί να βρισκόμαστε μαζί του στο δωμάτιο; Τελικά, τι να κάνει ο (δόλιος) γονιός;

Ο τρόπος που θα οργανώσει ένα παιδί το διάβασμά του παίζει καταλυτικό ρόλο στις μελλοντικές επιδόσεις του στο σχολείο, αλλά και στη σχέση που θα αναπτύξει με τη μάθηση, γι' αυτό και η Α΄ Δημοτικού αποτελεί την ιδανική ευκαιρία να το βοηθήσουμε να τα καταφέρει. Πώς θα το πετύχουμε;

Οδηγός για... πρωτάκια

Οργανώνουμε τον χώρο

Επιλέγουμε έναν χώρο στον οποίο θα διαβάζει το παιδί (στο δωμάτιό του ή σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο, π.χ. στο σαλόνι), ο οποίος θα είναι σταθερός. Ο χώρος μελέτης πρέπει να είναι περιορισμένος και μακριά από το παράθυρο ή την πόρτα, ειδικά αν το παιδί έχει δυσκολία συγκέντρωσης. Φυσικά, όση ώρα διαρκεί το διάβασμα, δεν πρέπει να υπάρχει κανενός είδους τεχνολογία (π.χ. τηλεόραση, Η/Υ, κινητό) στο δωμάτιο. Το γραφείο πρέπει να είναι όσο πιο απλό γίνεται, χωρίς πολλά ερεθίσματα. Τοποθετούμε το πρόγραμμα της εβδομάδας μπροστά στο γραφείο. Μια καλή ιδέα για να μάθει το παιδί να οργανώνει τη μελέτη του είναι να προμηθευτούμε έναν μικρό πίνακα με μαρκαδόρο, όπου το παιδί με τη βοήθεια του

γονέα θα γράφει το πρόγραμμα μελέτης της ημέρας. Ανάλογα με το πώς θα αναγραφούν τα μαθήματα (π.χ. Αντιγραφή, Ορθογραφία, Ανάγνωση, Μαθηματικά), αντίστοιχα το παιδί θα τοποθετήσει δίπλα τα βιβλία και τα τετράδια. Κάθε φορά που τελειώνει το διάβασμα, σβήνει από τον πίνακα το αντίστοιχο μάθημα και αντιλαμβάνεται ευκολότερα ότι οι υποχρεώσεις του φτάνουν σιγά-σιγά στο τέλος τους.

Καλλιεργούμε την αυτονομία του

Η αυτονομία, η οποία είναι καλό να καλλιεργείται από τη νηπιακή ηλικία, συσχετίζεται με την αίσθηση παραγωγικότητας και κατ' επέκταση με την αυτοεκτίμηση. Αν το παιδί δεν μάθει ότι μπορεί να είναι παραγωγικό και αποτελεσματικό από μόνο του, πώς θα χτίσει μια καλή εικόνα εαυτού; Έχοντας αυτό στο μυαλό μας, ερχόμαστε να το βοηθήσουμε να οργανώσει την απογευματινή μελέτη με οδηγίες που θα πάρουμε από τη δασκάλα ή τον δάσκαλο (αυτό γίνεται για να υπάρξει μια κοινή γλώσσα μεταξύ γονιού και δασκάλου και να μην μπερδευτεί το παιδί). Όμως για πόσον καιρό πρέπει να διαβάζουμε μαζί του; «Μόνο για τον πρώτο μήνα της Α΄ Δημοτικού», ξεκαθαρίζει η σχολική ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια κ. Ντόρα Λουκίδη. Και συνεχίζει: «Αν το παιδί δυσκολεύεται, το βοηθάμε στη μελέτη μέχρι και το πρώτο τρίμηνο, μέχρι τα Χριστούγεννα δηλαδή, που ολοκληρώνεται η διδασκαλία όλων των γραμμάτων». Πώς το πετυχαίνουμε αυτό; «Σταδιακά», απαντά η κ. Λουκίδη. «Όταν βλέπουμε ότι κάποια πράγματα το παιδί μπορεί να τα κάνει μόνο του, π.χ. την αντιγραφή, απομακρυνόμαστε, λέγοντάς του: “Βλέπω ότι σ’ αυτό είσαι πολύ καλός. Σε εμπιστεύομαι και από ’δώ και πέρα μπορείς να το κάνεις μόνος σου. Φυσικά, θα είμαι εδώ αν με χρειαστείς. Έχω τις δουλειές μου, αλλά είμαι διαθέσιμη”».

Βοηθάμε να ορίσει τον χρόνο του

Τα παιδιά συχνά δυσκολεύονται να οριοθετήσουν τον χρόνο τους και το να τα πιέζουμε για να ολοκληρώσουν μια άσκηση γρήγορα δεν τα βοηθάει, αφού έχει βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα και τα παιδιά ουσιαστικά δεν μαθαίνουν να ορίζουν τον χρόνο τους όταν ο γονιός δεν είναι παρών. Ένα κόλπο που μπορούμε να εφαρμόσουμε είναι η χρήση κλεψύδρας. Ένα παιδί δεν μπορεί να κατανοήσει την αφηρημένη έννοια του δεκαλέπτου, βλέποντας όμως την άμμο να πέφτει, είναι σε θέση να καταλάβει αν έχει λίγο ή πολύ χρόνο για να κάνει την άσκησή του.

Το επιβραβεύουμε

Μπορούμε να κάνουμε μια συμφωνία με το παιδί μας (σε ημερήσια ή εβδομαδιαία βάση), ότι αν καταφέρει να τελειώσει τα μαθήματά του στην ώρα του, θα μπορέσει μετά να παίξει. Η επιβράβευση πρέπει να είναι κάποια δραστηριότητα ή παράταση δραστηριότητας που του αρέσει και όχι μια υλική αμοιβή (π.χ. χρήματα,

αγορά παιχνιδιού ή γλυκού).

Δεν το «τσεκάρουμε»

Όσο βοηθάμε το παιδί μας στο διάβασμα, δεν σπεύδουμε να διορθώσουμε τα λάθη που εντοπίζουμε, αλλά το προτρέπουμε να ξανακοιτάξει τις ασκήσεις και να τα εντοπίσει μόνο του. Αν δεν κάνει καλά γράμματα ή επιμένει στα ίδια π.χ. ορθογραφικά λάθη, το ρωτάμε αν είναι ικανοποιημένο από τη δουλειά του, εξηγώντας του πως έχει τη δυνατότητα να τα καταφέρει πολύ καλύτερα. Όταν πια το αφήνουμε να διαβάζει μόνο του, δεν χρειάζεται να ελέγχουμε τα τετράδιά του για να βεβαιωθούμε αν έκανε τις ασκήσεις του. Αρκεί να το ρωτάμε αν κατάφερε να διαβάσει όλα του τα μαθήματα. Είναι επίσης σημαντικό να κρατάμε στενή επαφή με τη δασκάλα ή τον δάσκαλο, προκειμένου να γνωρίζουμε αν πράγματι έχει μάθει να οργανώνει τη μελέτη του.

«Δεν διαβάζει»

Ένα παιδί που αρνείται να διαβάσει μπορεί να έχει δυσκολία συγκέντρωσης ή/και υπερκινητικότητα. Στις περιπτώσεις αυτές, συχνά ήδη από το νηπιαγωγείο, ο εκπαιδευτικός έχει αντιληφθεί τη δυσκολία του παιδιού και έχει παραπέμψει τους γονείς σε εργοθεραπευτή. Αν πρόκειται για θέμα χειρισμού των γονιών από το παιδί, πρέπει να παραμείνουμε σταθεροί στους κανόνες που έχουμε θέσει, στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα κάθε μέλους της οικογένειας. Δεν χρειάζεται να είμαστε αυστηροί, αλλά σταθεροί στα όρια που θέτουμε.

Προετοιμάζοντας το έδαφος

Το κατά πόσον ένα παιδί θα μπει εύκολα στη διαδικασία της μελέτης για το σχολείο έχει να κάνει και με τις αναγνωστικές συνήθειες της οικογένειας, αλλά και με την εξοικείωση του ίδιου με το βιβλίο (π.χ. αν έχει μπει στη διαδικασία διαβάσματος λογοτεχνικών βιβλίων με τη βοήθεια των γονιών από μικρή ηλικία). Επίσης, στην εξάσκηση της προσοχής του παιδιού παίζει ρόλο και το πόσο επιμένουν οι γονείς στη συγκέντρωση του παιδιού όταν αυτό ασχολείται με μια δραστηριότητα. Είναι σημαντικό, δηλαδή, το παιδί να έχει μάθει να αφοσιώνεται, π.χ. σε ένα παιχνίδι, πριν ασχοληθεί με το επόμενο, να έχει καλλιεργήσει την υπομονή του και να έχει επενδύσει σε αυτό που κάνει τη δεδομένη στιγμή.

Πότε να διαβάζει;

Καλό θα ήταν το διάβασμα να μη γίνεται τελευταία στιγμή μέσα στη μέρα, δηλαδή μετά τις απογευματινές δραστηριότητες, που αρκετά παιδιά έχουν στο πρόγραμμά τους. Το ιδανικό είναι να δώσουμε στο παιδί 10-15' χρόνο να παίξει και να ξεκουραστεί μετά το σχολείο και στη συνέχεια να ξεκινήσει τα μαθήματά του. Όσο για το Σαββατοκύριακο, καλό είναι, αν υπάρχει η δυνατότητα, να γίνεται η μελέτη την Παρασκευή και μια επανάληψη την Κυριακή το απόγευμα, έτσι ώστε το παιδί

να έχει αρκετό ελεύθερο χρόνο.

Πόσο να διαβάζει;

Η συγκέντρωση ενός παιδιού (η διάθεση και η ικανότητά του να συγκεντρωθεί) στις πρώτες τάξεις του δημοτικού κυμαίνεται στα 15-20΄. Αν χρειάζεται να μελετήσει κάτι που ξεπερνά αυτό το χρονικό περιθώριο, θα χρειαστεί να κάνει ένα διάλειμμα λίγων λεπτών και να συνεχίσει. Το διάλειμμα μπορεί να περιλαμβάνει μια βόλτα μέχρι την κουζίνα για να πιει τον χυμό του ή να φάει το φρούτο του ή το να βάλει δυο καλάθια στην μπασκέτα του.

Σε μεγαλύτερες τάξεις

Φτάνοντας στη Β΄ Δημοτικού (αποτελεί ουσιαστικά επανάληψη της Α΄ Δημοτικού), υποθέτουμε ότι η δεξιότητα έχει κατακτηθεί και το παιδί μας είναι σε θέση να εργαστεί αυτόνομα. Στην Γ΄ Δημοτικού ίσως χρειαστεί να βοηθήσουμε και πάλι το παιδί στην επεξεργασία του κειμένου, που είναι κάτι καινούργιο και δεν το γνωρίζει. Και πάλι, η οργάνωση του νέου αυτού υλικού πρέπει να γίνει με οδηγίες από τον δάσκαλο.

Το ιδανικό είναι το πρόσωπο που διαβάζει το παιδί στο σπίτι να είναι σταθερό. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε πρέπει να βεβαιωθούμε ότι υπάρχει κοινή γραμμή στον τρόπο μελέτης

Μυρτώ Αντωνοπούλου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ κ. ΝΤΟΡΑ ΛΟΥΚΙΔΗ, σχολική ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια.

Πηγή: vita.gr